

Innspill til Liedutvalget

Fagopplæring for flyktninger og innvandrere.

Etter å ha hørt den interessante presentasjonen til Jon Arve Eide på Karriereveiledningskonferansen i Sandefjord, ønsker vi å komme med noen innspill til utvalget. Våre innspill handler om fagopplæring for flyktninger og innvandrere.

NAV integrering i NAV Sandefjord samarbeider med Vintage Baby sosiale entreprenører og arbeidsmarkedsbedriften Fønix om å tilrettelegge fagopplæring for flyktninger og innvandrere som har lite eller ingen formell kompetanse fra hjemlandet, men som har medbragt yrkes- og erfaringskompetanse, evne og motivasjon til å jobbe innen ulike yrkesfag i Norge. Vi opplever at dagens utdanningssystem ikke passer for denne målgruppen, og har gjennom de siste 4 årene testet ut ulike varianter av fagopplæring mot fagbrev. Vi vil gjerne dele våre erfaringer og tanker om dette med dere.

Vi jobber med målgruppen som har for svake norskferdigheter til å benytte seg av ordinære utdanningstilbud og de som ikke har formelle kvalifikasjoner i form av grunnskoleeksamen.

Personer med lite skoleerfaring fra hjemlandet har store utfordringer med å fullføre fagbrevutdanning i Norge. Samtidig er det et økende behov for arbeidstgere med fagbrev. Vi har erfart dette gjennom prosjektene og i samarbeid med arbeidsgivere i ulike bransjer og yrkesretninger.

Flyktninger som bosettes i Norge har med seg kompetanse som kan brukes i det norske arbeidsmarkedet, men de trenger praktisk erfaring, fagpåfyll og formell kvalifisering som gir et kompetansebevis norske arbeidsgivere stoler på når de skal ansette. For mange i målgruppen er et ordinært fagbrevløp for vanskelig, for kostbart (trenger penger til livsopphold mens de går på skolen) og tar for lang tid.

Vi ser et behov for et nytt kompetanseløp som gir formell kompetanse i form av delkompetanse innen et fagområde. Målgruppen får tilpasset opplæring (gjørne utenfor klasserommet) i de delene av fagplanen som arbeidsgiver har behov for, og kan på lenger sikt ta fagbrev, dersom de har forutsetninger til det.

Eksempel 1.

Kombinasjonsløp i regi av Fønix og NAV

Deltagerne får norskopplæring og fagopplæring i kombinasjon med opplæring i bedrift, enten som arbeidspraksis eller betalt arbeid. Vi erfarer at vår målgruppe ikke lærer så godt i klasserom, men har

god nytte av kombinasjonsløp der opplæring på skole henger sammen med det som skjer i bedriften. Vi har landet på en modell med 2 dager skole og 3 dager i bedrift i 1,5 år. Vi benytter oss av praksiskandidatordningen, og deltagerne går opp til tverrfaglig eksamen etter endt opplæring. Dessverre stryker flertallet på eksamen, fordi den har en komplisert form. Deltagerne har mye kunnskap om fagområdet, men kan ikke formidle det i den formen eksamen er på pr i dag. Vi har 80-90 % måloppnåelse når det gjelder å få jobb i relevant bransje etter opplæring, så arbeidsgiver anerkjenner kunnskapen deltagerne får gjennom kurset.

Eksempel 2.

Kombinasjonsløp i regi av sosiale entreprenører og NAV

Sosial entreprenør står for opplæring i yrket som deltageren ønsker å jobbe i. Pr i dag har vi opplæring i matfag og renhold. Sosial entreprenør har kontakt med aktuelle arbeidsgivere og skreddersyr et opplæringsprogram som gir opplæring i de ferdigheter arbeidsgiver sier de trenger. Undervisningen tar utgangspunkt i læreplanene for yrkesfag, men plukker ut de kompetansemålene som er nødvendig å kunne noe om for den aktuelle jobben. Deltagerne får opplæring i et sosiokulturelt læringsperspektiv der de tar utgangspunkt i ferdigheter de allerede har, som matlaging, søm og renhold.

Vi ønsker oss et utdanningssystem som kan tilby delkompetanseopplæring for de som har realkompetanse i faget, slik at de får en raskere vei ut i jobb. Med et delkompetansebevis står man bedre rustet enn som helt ufaglært, og sjansene for at man står lenger i jobb er større.

Dersom voksne flyktninger uten formell kompetanse skal starte med norskundervisning og grunnskole før de kan starte på en fagutdanning, tar det alt for mange år før de fullfører, og det er ikke samfunnsøkonomisk smart, og heller ikke heldig for den det gjelder som ønsker å jobbe og forsørge familien.

Innspillet er sendt av:

Prosjektleder for fagopplæring i NAV integrering (prosjektleder Anette Guldahl)

Arbeidsmarkedsbedriften Fønix (seksjonsleder Hege Elsebutangen Nome)

Vintage Baby sosiale entreprenører (Daglig leder Camilla Bilstad Johannessen)